

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobkyně **PhDr. Z. H., CSc.**, bytem v Brně, Starobrněnská 13, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 7. 5. 2012,

t a k t o:

Žaloba se zamítá.

Žádnému z účastníků se nepřiznává náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Ve včas podané žalobě žalobkyně uvedla, že její žaloba směřuje proti rozhodnutí ČSSZ, neboť nesouhlasí s výměrem starobního důchodu ve výši ... Kč měsíčně v řádném odchodu do důchodu s počtem odpracovaných 40 roků a 207 dnů, resp. po odpočtu náhradní doby pojištění na 80 % 39 let a 166 dnů. Uvedla, že tuto žalobu podává dle § 7 odst. 1 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) ve znění pozdějších předpisů, z důvodu tvrdosti výkladu zákona k výpočtu důchodu. Sdělila, že výpočet je činěn pouze za posledních 26 let práce, v jejím případě od roku 1986 do roku 2010, přičemž 4 „socialistické roky 1986 – 1989“ žalobkyně nemohla z politických důvodů vykonávat plnohodnotně oceněnou práci, a to ani v podobě alespoň práce středoškolské s maturitou, neboť na ni bylo učiněno anonymní udání, že její sestra emigrovala a že žalobkyně hodlá emigrovat také. Toto udání se nezakládalo na pravdě, neboť její sestra neemigrovala, žalobkyně měla tehdy 5letého syna a těžce nemocného otce, který zemřel v roce 1988. Tehdy dokončovala aspiranturu s obhajobou plánovanou na začátek roku 1986. K obhajobě, také z důvodu udání, v regulérním termínu nebyla připuštěna, protože ze strany STB nebylo provedeno žádné šetření pravdivosti a žalobkyně se o tomto anonymním udání dozvěděla až o mnoho let později. Proč situace vznikla, nerozuměla, takže se nemohla bránit. Obhajoba byla žalobkyni

povolena po velkých obstrukcích a na základě zastání tehdejšího děkana filozofické fakulty v Brně, teprve v prosinci roku 1988.

Avšak udání vytvořilo důvod – záminku, že jako nespolehlivý socialistický člověk žalobkyně nemůže pracovat s lidmi dle svého vzdělání.

V následujících letech 1986 – 1988 ji nikde nechtěli zaměstnat a tak byla nucena pracovat jako uklízečka – to byla jediná možnost, jak se uchránit před „paragrafem pro příživnictví“ a rizikem, že její malý syn bude umístěn do dětského domova. Žalobkyně byla rozvedená, jeho otec nejevil o syna zájem a otec žalobkyně se o něj nemohl postarat.

Uvedla dále, že si nemůže stěžovat na chování svých tehdejších spolupracovníků, které ji všechny uctivě oslovovaly „paní doktorko“, ale při práci s chemickými prostředky se jí postupně rozvinul masivní a nehojící se ekzém na obou rukou až k loktům, takže měla řadu dní nemocenskou. Zdraví poškozující pracovní poměr jí byl ukončen po dvou a půl letech dohodou – aniž by jí zaměstnavatel navrhl přearažení na jinou práci nebo odškodnění z důvodu újmy na zdraví. Následky zdravotního poškození přetrvávaly dlouho, ekzém na pravé ruce se nikdy zcela nezhojil.

Další rok 1989 si pak na existenci vydělávala překládáním z francouzštiny, ovšem formou Dohody o provedení práce (pokud by nedošlo ke změně politického systému na konci roku 1989, zřejmě by své vzdělání v adekvátním zaměstnání nemohla uplatnit dodnes).

Čtyři roky, a to 1986 – 1989 jsou započítávány do výměry důchodu významným koeficientem. Navíc, kdyby žalobkyně mohla vykonávat plnohodnotnou práci na základě vysokoškolského vzdělání a doktorátu sociální psychologie (od roku 1982), měla by zcela jistě vyšší plat, než plat uklízečky. Rok 1989 jí do výměry důchodu není započten vůbec, ačkoliv nebylo z její viny nepracovat ve svém oboru s odpovídajícím vysokoškolským zařazením. Uvedla, že od dokončení vysoké školy (1970-1975), v roce 1975 až do roku 1985 tedy v době před tímto nespravedlivým existenčním „trestem“, pracovala stále na plný úvazek adekvátní jejímu vzdělání, jak dokládá její osobní list důchodového pojištění. Finančně nejnižší hodnocenou práci uklízečky musela přijmout pod nátlakem v době, kdy za nezaměstnanost delší než 6 týdnů, hrozil trest vězení.

V letech 1975 – 1985, kdy s ukončeným vysokoškolským vzděláním pracovala jako psychologka, měla od 29. 12. 1976 plat ...Kč a od 1. 7. ... plat ... Kč. Jako uklízečka měla plat na 0.7 úvazek ... Kč a za celý úvazek 1.390 Kč, posléze v důsledku zhoršeného zdravotního stavu pracovala na 0.5 úvazek, kdy její příjem činil ... Kč.

Během aspirantského pobytu dostávala plat ... Kč. Lze předpokládat, že se zvýšeným vzděláním by po ukončení měla plat ještě vyšší než ... Kč, se kterým přišla na aspiranturu.

Dne 26. 4. 2012 podala žalobkyně k ČSSZ námitky proti odůvodnění výše starobního důchodu s návrhem, aby ji z důvodu nespravedlivé politické pracovní diskriminace byly započítány jiné čtyři roky, např. roky 1981 – 1985.

Rozhodnutím ze dne 7. 5. 2012 byly její námitky zamítnuty a rozhodnutí ČSSZ ze dne 27. 3. 2012 potvrzeno.

Žalobkyně byla „potrestána“ již v letech 1986 – 1989 ponížením a pracovní i společenskou šikanou, včetně nízkého platu. Nyní má být opět, a to v dlouhodobém horizontu dále trestána nezaviněně ukrácenou výší důchodu na částku ... Kč. Dle propočtu činí ukřácení cca 15 – 20 %, o které by důchod mohla mít vyšší, což činí rozdíl ... Kč měsíčně, plus valorizace počítaná z výše důchodu.

Uvedla, že podává žalobu na nesprávný postup ČSSZ, výkladem zákona nezohledňujícím situaci politické diskriminace skupiny osob nespravedlivě trestaných zákazem pracovat ve svém oboru či dle svého vzdělání. Mezi ně žalobkyně patří svými pracovními roky 1986 – 1989, které jsou žalobkyni nyní nespravedlivě tvrdě započítány do výměry jejího důchodu. Navrhovala, aby soud vydal rozsudek, dle něhož výklad a dopad zákona o výměře důchodu k osobě žalobkyně je nespravedlivě tvrdý s tím, že do výpočtu důchodu je třeba vzít roky, které předcházejí politicko-pracovní diskriminaci, kdy byla jmenovaná evidentně objektivně plnohodnotně zaměstnána dle svého dosaženého vzdělání a také evidentně tomu odpovídajícím společenským statutem. Není důvod jí v této době a navíc v důchodovém věku ještě i nadále trestat neadekvátně vyměřeným důchodem.

Svou žalobu žalobkyně doplnila podáním ze dne 23. 7. 2012, kdy uvedla, že žalobou sleduje změkčení tvrdosti zákona při rozhodování o výši starobního důchodu ve svém případě. Svou žalobou však sleduje také upozornění na situaci dalších lidí, kterým byl před rokem 1989 výkon povolání odpovídající vzdělání, aprobaci, praxi apod. zakázán a znemožněn z politických důvodů a tak znemožněn i odpovídající výdělek. Všichni takoví lidé mají ukrácenou výši důchodu a jsou i v současném demokratickém státním systému ČR poškozeni znovu. Uplatnění zákona tak, jak se po reformě nyní vypočítává výše důchodu, je na tuto skupinu obyvatel příliš tvrdé.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 31. 7. 2012, čj. 41Ad 26/2012 – 10 rozhodl tak, že podání žalobkyně ze dne 8. 6. 2012 (datum podání žaloby) odmítl. Usnesení bylo odůvodněno tak, že podle § 106 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění, jsou rozhodnutí o žádosti o odstranění tvrdosti předpisu o sociálním zabezpečení vyloučena ze soudního přezkumu.

Podle § 68 písm. e) s.r.s. je žaloba nepřipustná tehdy, domáhá-li se žalobce přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno.

Protože v dané věci se žalobkyně domáhá přezkoumání rozhodnutí žalované z důvodu odstranění tvrdosti předpisu o sociálním zabezpečení (tj. o odstranění tvrdosti zákona) a toto rozhodnutí je ze soudního přezkumu podle ust. § 106 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění, vyloučeno, nezbylo soudu, než žalobu žalobkyně proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 5. 2012, čj. ... odmítnout ve smyslu ust. § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s ust. § 68 písm. e) s.ř.s.

Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podala kasační stížnost.

NSS rozsudkem čj. 6Ads 122/2012 – 26 uvedené usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2012 zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Ve zrušujícím rozhodnutí pak v odůvodnění uvedeno, že žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti odmítavému usnesení krajského soudu kasační stížnost, která byla dne 5. 10. 2012 doplněna ze strany její zástupkyně. Žalobkyně předně poukazuje na diskriminaci a nespravedlnost vůči své osobě a lidem v podobném postavení, kteří byly v době komunismu z politických důvodů nuceni vykonávat práce neodpovídající jejich kvalifikaci za nízký plat a nyní jsou de-facto trestáni podruhé, neboť je tato doba zohledněná při stanovení výše starobního důchodu. Dále se stěžovatelka domnívá, že žalovaná neposkytovala adekvátní informace ohledně reformy starobního důchodu. Pokud by byla ze strany žalované správně informována, mohla by zvážit podání žádosti o předčasný důchod a její starobní důchod by tak byl řádově o několik tisíc Kč vyšší. Žalobkyně ve své kasační stížnosti tedy navrhl, aby NSS usnesení krajského soudu zrušil a poukazoval zejména na svou žalobní argumentaci.

NSS uvedl, že nejprve posuzoval, zda je kasační stížnost přípustná a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti a svou kasační stížnost podala včas. Ohledně kasačního důvodu stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že jí napadá rozhodnutí krajského soudu z důvodu nezákonnosti jeho výroků. NSS proto dovodil, že se jedná o tvrzenou nezákonnost rozhodnutí podle § 103 odst. 1 písm. e) s.ř.s., neboť krajský soud žalobu svým usnesením odmítl (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2005, čj. 3AZs 33/2004 – 98). Kasační stížnost tedy byla shledána přípustnou a NSS přistoupil k jejímu věcnému posouzení, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

NSS nejprve z úřední povinnosti posoudil rozhodnutí krajského soudu z hlediska § 109 odst. 4 s.ř.s. a dospěl k závěru, že řízení před krajským soudem bylo zatíženo vadou, která měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Krajský soud totiž v řízení postupoval dle § 106 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, podle něhož jsou rozhodnutí o žádosti o odstranění tvrdosti předpisů o sociálním zabezpečení vyloučena ze soudního přezkumu. Ve věci ovšem nebylo žádné rozhodnutí o žádosti o odstranění tvrdosti vydáno, nebyl zde tedy zákonný důvod pro tento postup. Předmětem řízení bylo rozhodnutí žalované o námitkách ze dne 7. 5. 2012, čj. ... proti kterému byla stěžovatelkou podána správná žaloba podle § 65 odst. 1 s.ř.s. Skutečnost, že stěžovatelka v námitkách jako v řádném opravném prostředku poukazovala zejména na tvrdost postupu žalované, v žádném případě neimplikuje, že následné rozhodnutí žalované o těchto námitkách

bylo rozhodnutím o žádosti o odstranění tvrdosti. Tato žádost ve věci podána nebyla a žalovaná o ni nerozhodovala ani rozhodovat nemohla. Krajský soud tedy chybně posoudil předmět řízení tím, že vyhodnotil rozhodnutí žalované jako rozhodnutí o žádosti o odstranění tvrdosti, což vedlo k nezákonnému rozhodnutí o odmítnutí žaloby, jímž bylo porušeno právo stěžovatelky na přístup k soudu ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Je zřejmé, že pokud stěžovatelka ve své žalobě použila pojmy nespravedlnosti či tvrdosti postupu žalované a zákona, je krajský soud povinen tyto výrazy vyložit podle jejich obsahu a smyslu a posoudit zákonnost postupu žalované a ústavní konformitu zákona a jeho výkladu žalované.

NSS dospěl k závěru, že vada řízení před krajským soudem v podobě chybného posouzení předmětu řízení měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé; byl tedy naplněn kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s.ř.s. a proto NSS zrušil usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude krajský soud vázán právním názorem NSS vysloveným v tomto rozsudku. Krajský soud je tedy v dalším řízení povinen přezkoumat zákonnost napadeného rozhodnutí žalované ze dne 7. 5. 2012.

V písemném vyjádření k žalobě ze dne 2. 8. 2013 žalovaná uvedla, že přiznala žalobkyni starobní důchod v souladu s platnými právními předpisy. Jejím požadavku na zohlednění příjmů v letech předcházejících zákonem stanovenému rozhodnému období nelze vyhovět, neboť zákon č. 155/1995 Sb., takový postup neumožňuje. Podrobné vysvětlení výpočtu starobního důchodu je uvedeno v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dále uvedla, že pro odškodnění osob poškozených komunistickým režimem slouží zákon č. 262/2011 Sb.

Vzhledem k uvedenému navrhovala zamítnutí žaloby a potvrzení napadeného rozhodnutí.

Krajský soud v Brně ve věci nařídil jednání na den 23. 10. 2013. U tohoto soudního jednání žalobkyně uvedla, že na žalobě trvá a dodala, že ČSSZ při výpočtu jejího starobního důchodu započítala veškeré roky pojištění a započítala také správně výdělků, který žalobkyně od roku 1986 dosahovala. V tomto směru ničeho proti postupu ČSSZ nenamítá. Má však námitku směřující k tomu, že byla předchozím režimem trestána za to, že byla politicky nepohodlná a byla donucena vykonávat zaměstnání, které bylo podstatně méně placeno, než zaměstnání, které vykonávala dříve a ke kterému měla vysokoškolské vzdělání. S ohledem na tuto skutečnost musela určité období vykonávat práci uklízečky, kde dosahovaný výdělek byl asi o polovinu nižší, než by byl výdělek, kterého by dosáhla, kdyby mohla dělat svou profesi psychologky. Když pak dosáhla důchodového věku a požádala o starobní důchod a ten jí byl přiznán, byla potrestána znovu, a to tím, že s ohledem na výdělků v letech 1986 – 1989 je její důchod podstatně nižší, než kdyby v těchto letech mohla vykonávat profesi, pro kterou se školila a studovala. V roce 1982 obhájila doktorát v oboru sociální psychologie na Karlově univerzitě, v prosinci 1988 obhájila dizertační práci. Měla tedy v uvedeném období dosaženou skutečně nejvyšší možnou kvalifikaci ve svém oboru a tomu by za „normálních“ okolností odpovídal i výdělek, pokud by pracovala ve své profesi. Žalobkyně měla slíbeno místo na Akademii věd v Brně a toto místo nezískala jen z toho důvodu, že byla politicky nepohodlná. Zákon o důchodovém pojištění v platném znění na takové situace, kdy nebyla politicky postižena pouze žalobkyně, ale spousty jiných lidí, vůbec nepamatuje. Zákon o důchodovém

pojištění je jak vůči žalobkyni, tak i jiným občanům, kteří se ocitli ve stejné situaci jako ona, nesmírně tvrdý.

Dále uvedla, že není chyba v postupu pracovníků ČSSZ, kteří vypočítávali výši jejího starobního důchodu a postupovali podle platného zákona. Chyba je v tvrdosti tohoto zákona, který nepamatoval na situace žalobkyně jí obdobně postižených lidí.

Dále pak uvedla, že na osobu žalobkyně a skupinu dalších lidí, kteří nemohli v důsledku toho, že byly nepohodlní předchozímu režimu, vykonávat své zaměstnání, se odškodňovací zákony, které byly v ČR přijaty, nevztahují, neboť žalobkyně nebyla pro své politické přesvědčení a svou činnost ve výkonu trestu, ani nemusela podstoupit donucovací práce v uranových dolech, ani nebyla nucena k emigraci. Na tuto skupinu lidí uvedené odškodňovací zákony nedopadají.

Navrhovala u tohoto jednání, aby rozhodnutí ČSSZ ze dne 7. 5. 2012 bylo zrušeno, a to proto, že zákon o důchodovém pojištění, z něhož se vycházelo při výpočtu starobního důchodu žalobkyně, je vůči její osobě příliš tvrdý.

U jednání soudu zástupkyně žalované uvedla, že žalobkyně sama, a to i u dnešního jednání uvedla, že pracovníci ČSSZ při výpočtu jejího starobního důchodu postupovali v souladu s platným právním předpisem a proto znovu navrhovala zamítnutí žaloby.

Pokud jde o rozhodnutí ČSSZ ze dne 7. 5. 2012 vydané pod čj. ..., tímto rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila rozhodnutí ČSSZ, čj. ... ze dne 27. 3. 2012. Rozhodnutí odůvodnila tak, že ČSSZ rozhodnutím z 27. 3. 2012 přiznala účastnici řízení od 27. 10. 2011 starobní důchod podle § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zdp“) ve výši 5.991 Kč měsíčně. V námitkách ze dne 25. 4. 2012 žalobkyně uvedla, že nesouhlasí s výši vyměřeného starobního důchodu, když ji napadeným rozhodnutím bylo zhodnoceno posledních 26 let její práce a požádala o to, aby byly zohledněny jiné roky její práce, než roky 1986 – 1989, např. 1981 – 1984 či 1976 – 1979. Když uvedla, že v letech 1986 – 1989 jí nebylo umožněno vykonávat zaměstnání odpovídající její kvalifikaci a požádala rovněž o přepočtení vyměřeného starobního důchodu.

ČSSZ uvedla, že přezkoumala napadené rozhodnutí v plném rozsahu a ohledně výše přiznaného starobního důchodu uvedla:

Výše starobního důchodu se skládá ze základní a procentní výměry (§ 4 odst. 2 zdp). Výše základní výměry starobního důchodu činí podle § 33 odst. 1 zdp 9 % průměrné mzdy měsíčně. Výše základní výměry důchodu činí Kč. Podle § 33 odst. 2 zdp se výše procentní výměry starobního důchodu stanoví procentní sazbou z výpočtového základu podle doby pojištění získané do vzniku nároku na tento důchod a podle doby pojištění získané po vzniku nároku na tento důchod. Do doby pojištění získané do 18 let věku a po vzniku nároku na

starobní důchod se nezahrnují náhradní doby pojištění. Výše procentní výměry starobního důchodu činí nejméně ...Kč.

Vzhledem k tomu, že účastnice řízení získala do dne vzniku nároku na starobní důchod 39 roků pojištění (po snížení náhradní doby pojištění na 80 %), činí podle § 34 odst. 1 zdp. výše procentní výměry do vzniku nároku 58,5 % výpočtového základu měsíčně (39 roků x 1,5 %). Při výpočtu výpočtového základu vycházela ČSSZ z osobního vyměřovacího základu. Osobní vyměřovací základ určila ČSSZ v souladu s § 16 zdp jako měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů pojištěnce za rozhodné období, které se určuje podle § 18 zdp. V případě účastnice řízení je rozhodné období tvořeno roky 1986 – 2010.

Podle ust. § 18 odst. 1 zdp je rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu období, které začíná kalendářním rokem bezprostředně následujícím po roce, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, a končí kalendářním rokem, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu, pokud se dále nestanoví jinak. Podle ust. § 18 odst. 2 zdp, pokud roku přiznání důchodu bezprostředně předchází kalendářní rok, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, jsou rozhodným obdobím tyto dva roky. Přiznává-li se důchod ode dne, který spadá do kalendářního roku, v němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, je rozhodným obdobím tento kalendářní rok. Podle předchozích vět se postupuje, pokud doba mezi dosažením 18 let věku a dnem, od kterého se přiznává důchod, přesahuje 30 dnů, a není-li celá doba mezi 18 tím rokem věku a dnem, od kterého se přiznává důchod, vyloučenou dobou. Podle ust. § 18 odst. 3 zdp. pokud doba mezi dosažením 18 let věku a dnem, od kterého se přiznává důchod, nepřesahuje 30 dnů, nebo je-li celá doba mezi 18 tím rokem věku a dnem, od kterého se přiznává důchod, vyloučenou dobou, a nebo přiznává-li se důchod pojištěnci mladšímu 18 let, jsou rozhodným obdobím rok přiznání důchodu a předcházející kalendářní roky, v níž měl pojištěnec vyměřovací základ. Podle ust. § 18 odst. 4 zdp. se do rozhodného období nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986. Není-li však v takovém rozhodném období alespoň 5 kalendářních roků s vyměřovacím základem pojištěnce (§ 16 odst. 3 a 8 zdp), prodlužuje se rozhodné období před rokem 1986 postupně tak, aby zahrnovalo ještě jeden takový rok, nejvýše však kalendářní rok bezprostředně následující po roce, v němž pojištěnec dosáhl věku 18 let.

Roční vyměřovací základy byly přitom stanoveny jakou součinu úhrnu vyměřovacích základů účastnice řízení za jednotlivé kalendářní roky v rozhodném období a koeficientu nárůstu všeobecného vyměřovacího základu podle § 17 odst. 1 zdp. Jak úhrny vyměřovacích základů, tak koeficienty nárůstu za jednotlivé kalendářní roky jsou uvedeny v osobním listu důchodového pojištění.

Osobní vyměřovací základ se tedy podle § 16 odst. 1 zdp vypočte jako součin koeficientu 30,4167 a podílu úhrnu ročních vyměřovacích základů za rozhodné období a počtu kalendářních dnů připadajících na rozhodné období. Jsou-li v rozhodném období vyloučené doby, snižuje se o ně počet kalendářních dnů připadajících na rozhodné období. Takto určený osobní vyměřovací základ činí 6.259 Kč.

Výpočtový základ se dle ust. § 15 odst. 1 zdp stanoví v období od 30. 9. 2011 do 31. 12. 2014 z osobního vyměřovacího základu tak, že do částky první redukční hranice se

počítá 100 %, z částky nad první redukční hranicí do druhé redukční hranice se v období od 30. 9. 2011 do 31. 12. 2011 počítá 29 %, z částky nad druhou redukční hranicí do třetí redukční hranice se v období od 30. 9. 2011 do 31. 12. 2011 počítá 13 %, z částky nad třetí redukční hranicí se v období od 30. 9. 2011 do 31. 12. 2011 počítá 10%. První redukční hranice činí dle § 15 odst. 3 zdp. v období od 30. 9. 2011 do 31. 12. 2014 44 % průměrné mzdy, druhá redukční hranice činí 116 % průměrné mzdy a třetí redukční hranice činí 400 % průměrné mzdy. Za průměrnou mzdu se pak v souladu s ust. § 15 odst. 4 zdp. pro účely tohoto zákona považuje částka, která se vypočte jako součin všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok, které o dva roky předchází kalendářnímu roku, pro který se průměrná mzda zjišťuje, a přepočítacího koeficientu pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu; vypočtená částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru, stejně jako částky redukčních hranic.

Při stanovení průměrné mzdy pro rok 2011 se tak vyjde ze všeobecného vyměřovacího základu za rok 2009, který činí ... Kč, hodnota koeficientu pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu je 1,0269, výše průměrné mzdy dané jejich součinem tvoří ... Kč. První redukční hranice je dle § 15 odst. 3 zdp. 44 % průměrné mzdy (tj. 44 % z ... Kč), jde o částku ... Kč. Výpočtový základ byl tak určen jako částka ve výši ... Kč. Procentní výměra ke dni vzniku nároku na důchod ze 39 roků pojištění činí 58,5 % výpočtového základu, tj. 58,5 % z ... Kč, jde o částku ... Kč.

Výpočtový základ tak na základě uvedeného v případě účastnice řízení činí ... Kč. Podle § 34 odst. 1 zdp. činí výše procentní výměry do vzniku nároku 58,5 % výpočtového základu měsíčně, což představuje částku ... Kč (58,5 % z ... Kč).

Výše starobního důchodu byla stanovena jako součet základní a procentní výměry, tj. ... Kč + ... Kč, celkem ... Kč. Výpočet starobního důchodu účastnice řízení tak byl proveden v souladu se všemi platnými právními předpisy. Vzhledem k dikci § 18 odst. 4 zdp., podle něhož se do rozhodného období nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986, nelze námitkám účastnice řízení vyhovět, neboť její starobní důchod byl vypočítán v souladu s platnými právními předpisy a všemi dostupnými evidenčními materiály.

Žalobkyně jako přílohu předložila platový výměr z 1. 7. 1978, z něhož bylo zjištěno, že v této době pracovala ve Vývoji nábytkářského průmyslu, Brno, jako vývojový pracovník se zařazením do tř. 9 s platem ... Kč, dále předložila platový výměr z 16. 8. 1986, z něhož bylo zjištěno, že pracovala na Vysoké škole zemědělské v Brně jako uklízečka na úvazek 0,7 s platem ve výši ... Kč měsíčně, dále platový výměr z 1. 10. 1986, z něhož bylo zjištěno, že pracovala na Vysoké škole zemědělské v Brně jako uklízečka na plný úvazek s platem ... Kč, dále předložila platový výměr z 23. 10. 1987, z něhož bylo zjištěno, že pracovala u Městského ústavu národního zdraví v Brně jako dělnice ve zdravotnických zařízeních na úvazek 0,50 s platem ... Kč měsíčně.

Posouzení věci soudem.

Krajský soud v Brně dospěl k závěru po prostudování dávkového spisu a skutečností, které uvedla žalobkyně v žalobě i v průběhu soudního jednání, že ČSSZ při stanovení výše

starobního důchodu žalobkyně postupovala v souladu s ust. § 15 až 18 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění platném k datu, od něhož žalobkyně požadovala přiznání starobního důchodu. Z žádosti o starobní důchod plyne, že žalobkyně požadovala přiznat starobní důchod od 27.10.2011. Veškerá doba pojištění i dosažené výdělky odpovídaly skutečnosti, což potvrdila také samotná žalobkyně u jednání Krajského soudu v Brně 23.10.2013, když sama výslovně uvedla, že ČSSZ při výpočtu jejího starobního důchodu ji započítla veškeré doby pojištění a započítla také správně výdělky, kterých od roku 1986 dosahovala, když v tomto směru ničeho nenamítala.

Pokud namítala, že v jejím případě, s ohledem na politickou diskriminaci, když nemohla vykonávat zaměstnání odpovídající její kvalifikaci v letech 1986 – 1989, ČSSZ neměla vycházet z rozhodného období od roku 1986, ale roky 1986 – 1989 měla nahradit roky předchozími, např. lety 1981 – 1985, kdy dosahovala lepších výdělků, což by pro žalobkyni pro výpočet starobního důchodu bylo výhodnější a nebyla by diskriminována, tak jak byla, když se začalo počítat rozhodné období pro stanovení osobního vyměřovacího základu od roku 1986. Soud uvádí, že podle ust. § 18 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění platném k datu přiznání starobního důchodu žalobkyně, do rozhodného období se nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986. Není-li však v takovém rozhodném období alespoň 5 kalendářních roků s vyměřovacím základem pojištěnce (§ 16 odst. 3 a 8), prodlužuje se rozhodné období před rok 1986 postupně tak, aby zahrnovalo ještě jeden takový rok, nejvýše však kalendářní rok bezprostředně následující po roce, v němž pojištěnec dosáhl věku 18 let.

V případě žalobkyně však z osobního listu důchodového pojištění vyplývá, že rozhodné období u ní nelze prodloužit před rok 1986, neboť věta druhá v § 18 odst. 4 se na případ žalobkyně nevztahuje, jak vyplývá z osobního listu důchodového pojištění.

Z dávkového spisu žalobkyně tedy vyplývá, že žalovaná při stanovení výše starobního důchodu žalobkyně postupovala přesně a v souladu se zákonem č. 155/1995 Sb., ve znění platném k datu přiznání starobního důchodu, což ostatně nepopírá ani žalobkyně, která sama uvádí, že ČSSZ postupovala při vypočítání výše jejího starobního důchodu podle platného zákona, že však je chyba v tvrdosti tohoto zákona, který nepamatoval na situace, do jaké se dostala žalobkyně kvůli politické diskriminaci a také na případy obdobně postižených lidí jako byla žalobkyně.

Uvedla také, že od roku 1990 bylo vydáno několik odškodňovacích zákonů pro občany postižené komunistickým režimem, na případ žalobkyně se však ani jeden z nich nevztahuje, neboť žalobkyně nebyla pro své politické přesvědčení ve výkonu trestu nebo vazby, ani nemusela podstoupit donucovací práce v uranových dolech, ani nebyla nucena k emigraci.

Žalobkyně na své politické přesvědčení „doplatila“ tím, že nemohla v určitém období (roky 1986 – 1990) vykonávat zaměstnání, pro které měla vysokoškolskou kvalifikaci, ale musela vykonávat práci uklízečky nebo práce pomocné ve zdravotnictví, které byly mnohem hůře placené.

Z toho, co žalobkyně uvedla v žalobě a co doplnila u jednání Krajského soudu v Brně 23. 10. 2013 tedy vyplývá, že nenamítá ničeho při výpočtu výše jejího starobního důchodu podle zákona č. 155/1995 Sb., ve znění platném k datu přiznání starobního důchodu. Její námitka směřuje vůči tvrdosti tohoto zákona vůči její osobě.

Žalobkyně se tedy v souladu s čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod obrátila na soud, neboť se cítí zkrácena rozhodnutím orgánu veřejné správy na svých právech, a to v důsledku toho, že zákon o důchodovém pojištění je vůči její osobě tvrdý, a to s ohledem na skutečnosti, které uvedla v žalobě a doplnila u soudního jednání.

Krajský soud v Brně, který přezkoumal rozhodnutí žalované ze dne 7. 5. 2012 však musí konstatovat, že toto rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem č. 155/1995 Sb. a ČSSZ postupovala přesně v souladu s příslušnými ustanoveními tohoto zákona vztahující se pro výpočet starobního důchodu.

ČSSZ při vydání rozhodnutí tedy postupovala správně a zákonným způsobem, nestalo se, že by některý výdělek dosahovaný v určitém období nebyl žalobkyni započítán nebo, že by jí nebyla vykázána veškerá doba pojištění, když tento zákon se vztahuje jako celek na všechny účastníky důchodového pojištění v ČR, takže nelze v případě žalobkyně učinit žádnou výjimku, neboť to zákon nepřipouští.

Žalobkyně však může, pokud má za to, že zákon o důchodovém pojištění č. 155/1995 Sb., je pro její osobu příliš tvrdý a nespravedlivý, obrátit se na ministra práce a sociálních věcí, který dle ust. § 4 odst. 3 zák. č. 582/1991 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení může odstraňovat tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, a může pověřit správy sociálního zabezpečení, aby odstraňovaly tvrdosti v jednotlivých případech.

Soud v tomto směru na to žalobkyni upozorňuje a uvádí, že toto by byla jediná cesta, jak by žalobkyně mohla dosáhnout odstranění tvrdosti v jejím případě, neboť odstraňovat tvrdost v jednotlivých případech při provádění sociálního zabezpečení nemůže soud, a ten, jak soud znovu uvádí, přezkoumal rozhodnutí ČSSZ ze dne 7. 5. 2012 a dospěl k závěru, že ČSSZ při vydání rozhodnutí o výši starobního důchodu žalobkyně postupovala zcela správně a zákonným způsobem.

Pokud jde o náklady řízení, žalobkyně ve věci neměla úspěch, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, proto o nákladech řízení bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu (§ 60 odst. 1, 2 s.r.s.).

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské

náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 23. října 2013

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně